

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320200964
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8320200964.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľky H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX X., právne zastúpenej JUDr. Ľudmilou Kavuličovou, advokátkou, so sídlom 26. novembra 1510/3, 066 01 Humenné, proti povinnému manželovi F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. W. XXX/XX, XXX XX X., právne zastúpený JUDr. Valériou Brečkovou, advokátkou, so sídlom Daľkovská 470/14, Snina, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní povinného manžela proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 12Pc/8/2020-31 zo dňa 02.04.2020 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie vo výrokoch I. a IV..
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala voči manželovi platenia výživného na manželku vo výške 200,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred, a to odo dňa podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia súdu o návrhu manželky na plnenie vyživovacej povinnosti medzi manželmi.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.

„I. Súd u k l a d á povinnému manželovi F. E., nar. XX.X.XXXX, bytom J. W. XXX/XX, XXX XX X., povinnosť platiť navrhovateľke manželke H. E., nar. X.X.XXXX, bytom X XXX XX X., výživné na manželku vo výške 100,- eur mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred, a to odo dňa podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia súdu o návrhu manželky na plnenie vyživovacej povinnosti medzi manželmi.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

III. Súd u k l a d á navrhovateľke, aby v lehote 30 dní od doručenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia podala proti povinnému návrh na začatie konania vo veci samej o určenie výživného pre manželku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 360 ods. 1, 2, § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

4. Navrhovateľka uviedla, že je nezamestnaná a stará sa o maloleté deti. Poberá rodinné prídavky vo výške 48,68 eur. Nepoberá dávky v hmotnej núdzi, ani finančné dávky v nezamestnanosti. Býva v byte, ktorý patrí jej rodičom a sama financuje všetky náklady súvisiace s bývaním, chodom domácnosti i výživou maloletých detí. Jej dlhodobé zdravotné problémy neumožňujú nájsť si prácu, zároveň vyžadujú zvýšené náklady na podpornú liečbu ako sú masáže, rehabilitácie a výživové doplnky, ktoré si ale nemôže dovoliť. Manžel na domácnosť navrhovateľky neprispieva, na mal. deti uhrádza iba súdom určené výživné.

5. Manžel je zamestnaný vo Východoslovenská vodárenská spoločnosť Košice, prevádzka Snina, ako pracovník čističky, s čistým príjmom 750-800 eur mesačne. Navrhovateľka však nedisponuje dokladmi o súčasnom príjme manžela, domnieva sa však, že manžel má aj vedľajšie neoficiálne príjmy, a to vo výške, ktorá mu postačuje na financovanie svojho života a úhradu 100,- eur mesačne deťom, s čím sa pred navrhovateľkou nikdy netajil.

6. Podľa názoru súdu navrhovateľka osvedčila podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v danej veci, pričom je potrebné zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne limitom schopností a možností povinného. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie sumy výživného. Súd dospel k záveru, že v danom prípade nevyhnutná miera výživného pre navrhovateľku predstavuje sumu 100,- eur, preto vyhovel návrhu iba do tejto výšky.

7. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania povinného manžela

8. Proti výroku I. uznesenia podal odvolanie manžel, namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V danom prípade oprávnená manželka neuvádza pravdivé skutočnosti. Je dlhodobo nezamestnaná a dlhodobo nejaví záujem, resp. nemá snahu zamestnať sa, pričom jej v tom nebránia žiadne vážne zdravotné problémy ani iné skutočnosti. Oprávnenej manželke nevyhovovala žiadna práca, aj napriek snahe povinného manžela, ktorý sa jej usiloval nájsť zamestnanie. Možno sa dôvodne domnievať, že o finančné prostriedky nemá núdzu. Potvrzuje to napríklad skrášľujúci zákrok, absolvovaný a hradený navrhovateľkou v roku 2018. Manželka uvádza náklady na domácnosť v celkovej výške 450,- eur, pričom je nepravdepodobné a otázne, z akých finančných prostriedkov uhrádza tak vysoké mesačné náklady bez potreby zamestnať sa. Manžel pracuje ako strojník, jeho jediný mesačný príjem predstavuje sumu približne 540,- eur netto. Je vo veku 54 rokov a nie je v jeho možnostiach nájsť si lepšie platené zamestnanie. Každý mesiac platí inkaso, platby za internet a televíziu mesačne, spolu vo výške 150,- eur, výživné a mal. deti účastníkov konania spolu vo výške 150,- eur. Ďalšie nevyhnutné mesačné výdavky predstavuje nákup liekov v sume 15,00,- eur, so stravou, oblečením a hygienickými potrebami má povinný manžel spojené výdavky v sume 150,00,- eur mesačne. Raz ročne platí miestnu daň z nehnuteľností v celkovej výške 38,00,- eur, drevo na kúrenie v sume 700,00,- eur, čo pri rozpočítaní na mesačné náklady bude predstavovať sumu 54,- eur. Uvedené nevyhnutné výdavky predstavujú sumu spolu vo výške 557,- eur, čo svedčí o tom, že nie je v možnostiach povinného manžela platiť výživné na manželku. Takto určené výživné je v rozpore s dobrými mravmi, nielen s poukazom na uvedené dôvody, ale aj so zreteľom na to, že povinný manžel nie je v žiadnom kontakte s oprávnenou manželkou, pričom manželka mu zabraňuje aj v akomkoľvek kontakte s ich maloletými deťmi. Napadnuté uznesenie navrhol zrušiť.

9. Matka vo svojom vyjadrení vecne argumentuje svoju dlhodobú nezamestnanosť poukazom na skutočnosť, že 16 rokov pracovala ako administratívna pracovníčka, po ukončení druhej materskej dovolenky, sa na pôvodné miesto po organizačných zmenách vrátiť nemohla. Od toho času pracovala striedavo na dohodu alebo nevýhodnú pracovnú zmluvu. Dlhodobo stabilné zamestnanie sa jej doteraz nepodarilo nájsť. Napriek zdravotným problémom, navrhovateľka má snahu sa zamestnať, aktívne

spolupracuje s úradom práce, kde je zaradená do projektu na zhodnotenie schopností a možností na pracovnom trhu, prípadne zaradenie do rekvalifikačných kurzov. V roku 2018 neabsolvovala skrášľujúci zákrok, šlo o preventívnu liečbu laserom s cieľom predísť vzniku možného onkologického ochorenia v budúcnosti. Náklady na domácnosť a starostlivosť uhrádza zo svojej životnej poisťky, pokiaľ tieto finančné prostriedky boli. Manžel má určite k svojmu príjmu aj stravné lístky a rôzne príplatky, uplatňuje si aj daňový bonus a daňové úľavy. Náklady na domácnosť nedoložil vierohodnými dokladmi. Na základe uvedeného navrhla manželka napadnuté uznesenie potvrdiť a rozhodnúť o trovách odvolacieho konania v jej prospech.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

11. Podľa § 71 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

12. V preskúmanom prípade bol zo strany navrhovateľky - manželky podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie návrhu sčasti vyhovel, viazaný pritom dikciou ust. § 366 CMP a nevyhnutnou mierou platenia výživného. Posudzovaným nárokom je manželské výživné, právna úprava ktorého je obsiahnutá v citovanom ust. § 71 zákona o rodine. Vecný prieskumom napadnutého uznesenia odvolací súd posúdi osvedčenie nároku na platenie manželského výživného, jeho trvanie a dôvodnosť. Životná úroveň manželov by mala byť zásadne rovnaká, obdobne ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd, však bude viazaný nevyhnutnou mierou platenia výživného, ktorá by mala slúžiť na zabezpečenie základných životných potrieb oprávnenej manželky.

13. Zhrnúc skutočný stav veci, vyplývajúci z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 04.09.2004, toho času nežijú v spoločnej domácnosti. Pre dlhodobé nezhody, fyzické a psychické útoky manžela, navrhovateľka opustila v roku 2017 spoločnú domácnosť, spolu s mal. deťmi. Je nezamestnaná, vzhľadom na jej zdravotné problémy má problém sa aj napriek snahe zamestnať. Od júla 2019 manžel na mal. deti ani chod domácnosti neprispieva. Navrhovateľka poberá rodinné prídavky vo výške 48,68 eur, nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani finančné dávky v nezamestnanosti. Manžel je zamestnaný vo Východoslovenská vodárenská spoločnosť Košice ako pracovník čističky, s predpokladaným príjmom 750-800,- eur mesačne. Má údajne aj vedľajšie príjmy, z ktorých je schopný financovať svoj život a uhrádzať 100,- eur mesačne deťom. Finančné možnosti navrhovateľky jej neumožňujú mimo nákladov na domácnosť a mal. deti čokoľvek si kúpiť, aj keď to potrebuje. Dlhodobé zdravotné problémy si vyžadujú zvýšené náklady na podpornú liečbu ako sú masáže, rehabilitácie a výživové doplnky.

14. Trvanie nároku na platenie manželského výživného odvodzuje súd zo stále trvajúceho manželského zväzku účastníkov konania. Dôvodnosť a nevyhnutnú výšku platenia výživného posúdi súd v kontexte skutočného stavu, vyplývajúceho z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj vznesených odvolacích námietok manžela.

15. Manžel v podanom odvolaní namieta, že navrhovateľka neuvádza pravdivé skutočnosti, dlhodobo je nezamestnaná, nemá snahu sa zamestnať, pričom jej v tom nebránia žiadne vážne zdravotné problémy. V nadväznosti na uvedené, odvolací súd uvádza, že navrhovateľka predložila súdu lekárske správy, vypovedajúce o jej zhoršenom zdravotnom stave, ktorý jej objektívne môže brániť vo výkone určitých druhoch práce. Obsahom súdneho spisu sú aj žiadosti navrhovateľky o prijatie do zamestnania, smerované viacerým zamestnávateľom, navrhovateľka je súčasne zaradená do poradenského programu pre dlhodobu nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie s názvom „Bilancia

kompetencií“. Usudzujúc z vypovedaného, odvolací súd sa nestotožnil s uplatnenou námietkou manžela, keďže sa nateraz dostáva do rozporu s predloženými listinami.

16. V nasledujúcom texte manžel spochybňoval výšku svojho príjmu tak, ako to uviedla navrhovateľka. Podľa jeho vyjadrenia jeho jediný mesačný príjem predstavuje sumu 540,- eur netto. Je vo veku 54 rokov a nie je v jeho možnostiach nájsť si lepšie zamestnanie. Keďže odvolací súd má prístup k evidencii v Sociálnej poisťovni, vykonanou lustráciou zistil, že priemerný hrubý mesačný plat manžela za obdobie posledného roka, predstavuje sumu 1,131,- eur. Prostredníctvom internetovej kalkulačky, so vstupnými údajmi o výške hrubého príjmu, o manželke bez príjmu v roku 2019 a dvoch deťoch, čistý príjem manžela predstavuje sumu 978,58 eur (zdroj: <https://openiazoch.zoznam.sk/kalkulacky/vypocet-cistej-mzdy>).

17. Vyššie uvedené osvedčuje, že je to skôr manžel, ktorý uvádza súdu nepravdivé informácie a z tohto dôvodu nemožno považovať jeho odvoláciu námietku za dôvodnú.

18. Čo sa týka deklarovaných výdavkov manžela, tieto vyčíslil na sumu 557,- eur mesačne. Zdôrazniť je potrebné, že manžel žiadnym spôsobom nepreukázal súdu existenciu výdavkov, uvedené však nepovažuje odvolací súd za relevantné pre posúdenie vecnej správnosti uznesenia. Matematickým výpočtom možno dospieť k záveru, že aj po úhrade pravidelných výdavkov, ostáva manželovi disponibilná suma prevyšujúca 400,- eur, čo je neporovnateľný rozdiel s pomermi manželky. Tá poberá len rodinné prídavky vo výške 48,68 eur. Za jej príjem nemožno považovať výživné na mal. deti, ktoré platí manžel v celkovej výške 150,- eur. Výživné na mal. dieťa je svojou povahou určené na uspokojovanie potrieb detí, žiadnym iných osôb, pričom vzhľadom na výšku výživného možno rozumne predpokladať, že celá suma je skonzumovaná na účel sledovaný platením výživného.

19. Navrhovateľka nemá dostatok finančných prostriedkov, ktoré je nútená vynakladať na úhradu nákladov, spojených s bývaním, stravou ošatením a pod., preto odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie konštatuje osvedčenie nároku na platenie manželského výživného. Viazaný rozsahom odvolania a oprávnenosťou osoby na podanie odvolania, odvolací súd považuje sumu 100,- eur za primeranú pomerom účastníkov konania, veď len náklady na bývanie navrhovateľky činia celkovo 450,- eur, v tom ešte nie je zahrnutá strava, ktorá pri dospelšej osobe aj pri skromnosti stravovania dosiahne sumu 100,- eur mesačne.

20. Judikatúra súdov vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd sa vporiadal s ťažiskovými odvolacími námietkami manžela, tie ostatné považoval za nedôvodné pre zmenu prijatého právneho záveru, zároveň v preskúmvanej veci nezistil rozpor platenia manželského výživného s dobrými mravmi v zmysle ust. § 75 ods. 2 zákona o rodine.

21. Záverom odvolací súd uvádza, že konanie o nariadenie neodkladného opatrenia je charakteristické zúženým rozsahom dokazovania, na tzv. osvedčenie nároku, pričom súd vychádza predovšetkým z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a predložených listín. Vykonaným dopytom bolo zistené, že navrhovateľka dňa 20.04.2020 podala na Okresný súd Humenné návrh na začatie konania vo veci samej, o určenie manželského výživného. V rámci tohto konania je súdu prvej inštancie poskytnutý dostatočný časový priestor na vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré bude podkladom pre prijatie spravodlivého rozhodnutia. Neodkladným opatrením nedochádza k prejudikovaniu veci samej, nemožno preto vylúčiť, že súd v konečnom dôsledku dôjde k záveru o nedôvodnosti nároku navrhovateľky na platenie manželského výživného, resp. inej výške jeho platenia.

22. Nateraz odvolací súd potvrdil uznesenie v napadnutom rozsahu postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd

zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).